

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ В УМОВАХ НЕОМОДЕРНІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

METHODOLOGICAL SUPPORT FOR ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF INVESTMENT STRATEGIES IN THE CONTEXT OF NEO-MODERNISATION CHANGES

У статті проаналізовано особливості оцінювання ефективності реалізації інвестиційних стратегій в умовах неомодернізаційних змін, вплив повномасштабного вторгнення на інвестиційну привабливість України та обґрунтовано необхідність адаптації інвестиційних стратегій підприємств до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі з урахуванням вимог неомодернізаційних процесів. Проаналізовано ключові цілі та завдання, які виконує інвестиційна стратегія. Визначено основні підходи та проаналізовано критерії оцінювання ефективності інвестиційної діяльності. Обґрунтовано, що оцінювання ефективності інвестиційних стратегій в умовах неомодернізаційних змін повинно передбачати постійний моніторинг і коригування стратегічних напрямків, що гнучкість, конкурентоспроможність та сталість в діяльності підприємств, допомагаючи їм виробляти збалансовані стратегії, орієнтовані на динамічність змін економічного ландшафту.

Ключові слова: підприємство, інвестиційна стратегія, інвестиційна діяльність, неомодернізаційні зміни, оцінювання ефективності.

Assessment of the effectiveness of investment activities is an integral part of the strategic management of enterprises. The article analyses peculiarities of evaluation of efficiency of implementation of investment strategies in conditions of neo-modernisation changes. The impact of a full-scale invasion and the investment attractiveness of Ukraine are analyzed and the need to adapt investment strategies of enterprises to changes in the internal and external environment, taking into account the requirements of neo-modernization processes, to achieve greater efficiency of implementation of investment projects, is substantiated. The key goals of formation of the investment strategy of the enterprise are defined. The target orientation of the investment strategy is to achieve an optimal balance between risk and profitability, to create conditions for sustainable growth of the enterprise and to maintain its competitiveness in a dynamic economic environment. The key tasks performed by the investment strategy are analyzed. The main approaches to the assessment of the effectiveness of investment activity are determined. The criteria used to assess the developed investment strategy have been analyzed, in particular: compliance with the general strategy of enterprise development by goals, stages and deadlines; internal consistency between goals, directions and sequence of implementation of investment policy; compliance with the external environment (investment climate, country development); the possibility of implementation taking into account available resources (personnel, financial, technological and raw materials); acceptability of the level of investment risks; as well as production, financial and social performance. It has been substantiated that the assessment of the effectiveness of investment strategies in the context of neo-modernisation changes should involve constant monitoring and adjustment of strategic directions. This approach ensures flexibility, competitiveness and sustainability in the activities of enterprises, helping them to develop balanced strategies that take into account the dynamism of changes in the economic landscape.

Key words: enterprise, investment strategy, investment activity, neo-modernisation changes, efficiency assessment.

УДК 330.3:656

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.7-9>

Косенков Д.С.¹

аспірант,

Національний авіаційний університет

Kosenkov Denys

National Aviation University

Постановка проблеми. Неомодернізаційні зміни в сучасному світі викликають глибокі трансформації в економіці, технологіях, соціокультурному середовищі та споживацьких уподобаннях. У цьому контексті, ефективне оцінювання реалізації інвестиційних стратегій стає ключовою складовою успішного функціонування підприємств та організацій. Формування реалізації інвестиційних стратегій у відповідності з неомодернізаційними тенденціями не лише допомагає забезпечити стійкі конкурентні переваги, але й сприяє розвитку нових можливостей. Перш за все, актуальність дослідження полягає в необхідності адаптації бізнес-стратегій до нових реалій. Інвестиційні рішення повинні враховувати широкий спектр чинників, таких як технологічні інновації, зміни в споживацьких звичках та екологічні вимоги. Відповідно, важливість дослідження полягає в

розробці підходів до формування оптимальних інвестиційних стратегій, які забезпечать ефективне використання ресурсів в новому економічному середовищі. Другий аспект актуальності стосується зростаючого ризику та невизначеності в умовах неомодернізаційних змін. Глобальна конкуренція, політична турбулентність та швидка зміна технологій можуть призвести до непередбачуваних ситуацій. Оцінювання ефективності інвестиційних стратегій дозволяє враховувати ці ризики та вчасно коригувати напрямки діяльності, забезпечуючи більшу адаптивність та гнучкість у вирішенні проблем. Третій аспект стосується потенційних переваг для бізнесу та суспільства в цілому. Ефективне використання інвестиційних ресурсів в умовах неомодернізаційних змін може сприяти зростанню інноваційності, створенню нових робочих місць, вдосконаленню якості продукції та

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0947-0573>

послуг. Це може також сприяти зменшенню негативного впливу на довкілля та сприяти сталому розвитку. Відповідно, структуризація підходів до оцінювання ефективності реалізації інвестиційних стратегій в умовах неомодернізаційних змін є важливим завданням, яке відповідає сучасним потребам розвитку економіки, та сприятиме формуванню більш адаптивних та стійких стратегій, які враховуватимуть складність і ризики нового економічного контексту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання щодо розробки інвестиційних стратегій підприємств знаходять своє відображення у працях таких науковців як Галько Л.Р. [2], Гулик Т.В. [3], Гуторов О.І. [4], Кавецький В.В. [7], Маковоз О.С. [8], Підгородецька В. М., Скотнікова Л.П. [11] та інших. Проте, необхідність адаптації до нових умов, розуміння їх впливу на бізнес-процеси та ефективне управління ресурсами для досягнення стратегічних цілей, вимагають подальшого дослідження означеної проблематики.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування підходів до оцінювання ефективності реалізації інвестиційних стратегій в умовах неомодернізаційних змін.

Виклад основного матеріалу дослідження.

В умовах постійних змін та швидкого технологічного розвитку, ефективне управління інвестиційними проектами набуває першочергового значення для підприємств. Оцінювання ефективності реалізації інвестиційних стратегій стає ключовим інструментом для визначення досягнення поставлених цілей, адаптації до змін і впровадження оптимальних підходів у контексті неомодернізаційних перетворень. Враховуючи глибокий вплив таких змін на бізнес-процеси та інвестиційну

стратегію, аналіз ефективності стає необхідністю для забезпечення конкурентоспроможності, сталого росту та успішної адаптації до сучасних реалій.

Повномасштабне вторгнення має значний вплив на діяльність підприємств, спричинюючи нестабільність та невизначеність в економічному та політичному середовищі. Оцінювання показників Ukrainian Business Index (UBI) свідчить про підвищення рівня активності бізнесових структур, проте його зростання є недостатнім (рис. 1). Тобто, негативний вплив повномасштабного вторгнення призводить до зменшення довіри інвесторів та втрати їхньої зацікавленості у реалізації довгострокових проєктів. Бізнеси можуть відкладати або переглядати інвестиційні рішення через високі ризики та невизначеність щодо майбутнього, що може обмежити можливості залучення капіталу на розвиток та реалізацію стратегічних планів. Врахування впливу повномасштабного вторгнення стає ключовим аспектом при розробці інвестиційних стратегій, вимагаючи глибокого аналізу ризиків, пошуку альтернативних рішень та більш гнучкого планування. Зміни інвестиційного ландшафту під впливом негативних каталізаторів відображаються на значенні показника Індексу інвестиційної привабливості України, що оцінюється Європейською Бізнес Асоціацією (рис. 2).

Таким чином, оцінка позитивних і негативних факторів інвестицій під час війни в контексті аналізу Індексу інвестиційної привабливості України дозволяє підприємствам належним чином адаптувати свої стратегії до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі, забезпечуючи більшу відповідність до вимог неомодернізаційних процесів та досягнення більшої ефективності реалізації інвестиційних проєктів.

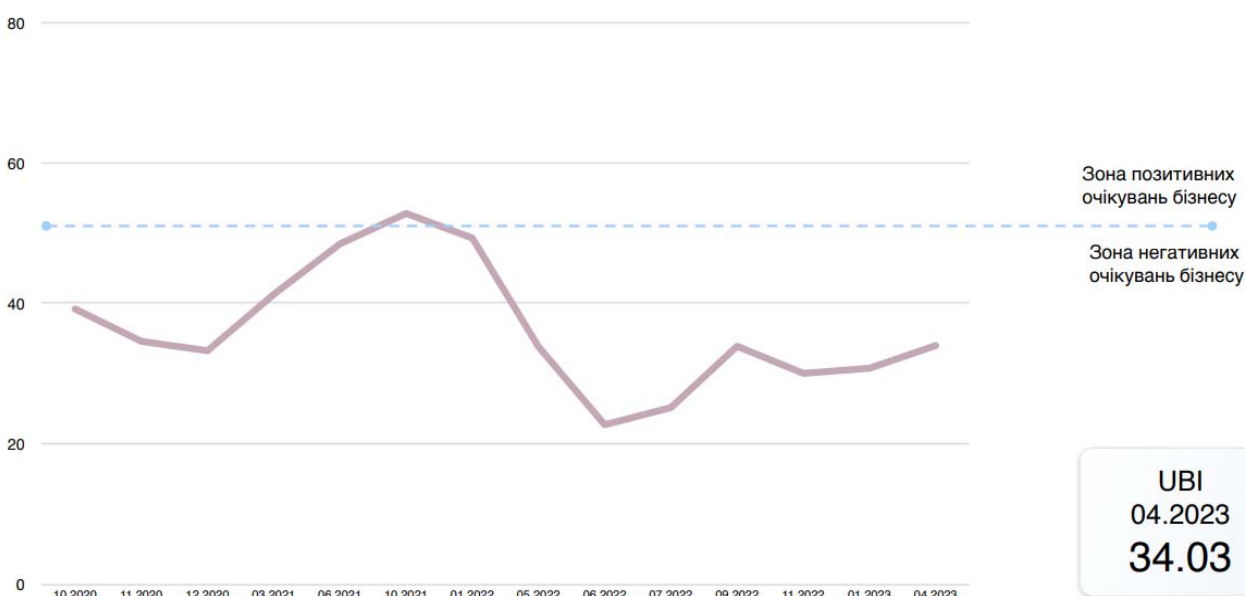

Рис. 1. Зміна Індексу активності бізнесу (Ukrainian Business Index)

Джерело: [5]

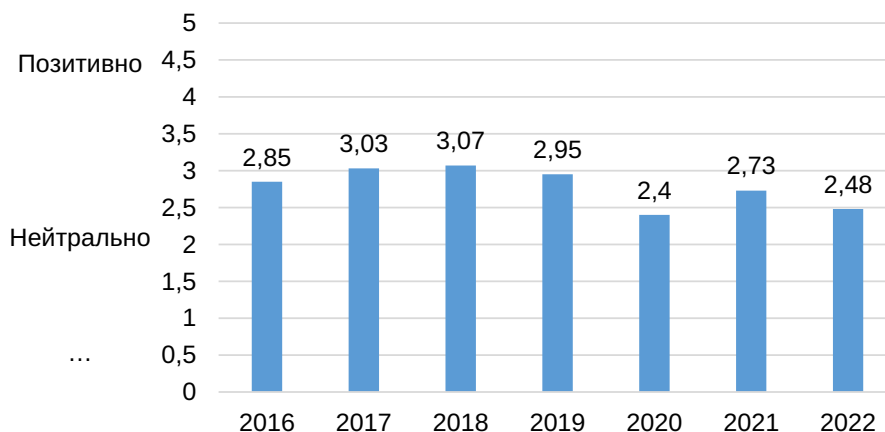

Рис. 2. Індекс інвестиційної привабливості України за 2016–2022 рр.

Джерело: складено автором за даними [6]

Привабливість інвестицій залежить від ряду факторів, які грають одну з ключових ролей у визначенні важливості та вигідності інвестиційної можливості, допомагаючи інвесторам здійснювати обґрунтовані рішення та адаптувати свої стратегії до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі. Ці чинники можуть включати:

- технічні та виробничі характеристики підприємства, у яке планується вкладення коштів;
- інвестиційні цілі та стратегії, які приймає інвестор;
- історичний та поточний економічний розвиток підприємства;
- прогнозовані темпи зростання виробництва та розвитку;
- зовнішні впливи, включаючи діюче законодавство, стан екологічної ситуації та рівень конкуренції [8, с. 72].

В даному контексті, ключовими цілями формування інвестиційної стратегії підприємства є:

- раціоналізація використання засобів виробництва [1, с. 14];
- забезпечення підвищення ефективності операційної діяльності шляхом впровадження комплексу організаційних і технологічних та нововведень;
- здобуття додаткового інвестиційного прибутку від операцій для поповнення оборотного капіталу;
- збільшення ринкової цінності бізнесу з метою збільшення інвестиційної привабливості підприємства в перспективі;
- розширення масштабів бізнесу за рахунок диверсифікації у напрямках діяльності чи розширення обсягів виробництва;
- утворення нових підприємств через поглинання чи злиття [2].

Цільова спрямованість інвестиційної стратегії полягає у досягненні оптимального балансу між ризиком та доходністю, створенні умов для стійкого зростання підприємства та підтриманні його конкурентоспроможності в умовах динамічності

економічного середовища. Відповідно, інвестиційна стратегія виконує ряд ключових завдань, зокрема:

- максимізує отримання прибутку від різних видів інвестицій, враховуючи рівень ризику;
- забезпечує стимулювання високих темпів розвитку підприємства через здійснення інвестиційних заходів;
- забезпечує належний рівень ліквідності інвестиційних активів та ефективне реінвестування капіталу;
- зменшує ризик інвестиційних операцій, зберігаючи високий рівень доходності;
- розвиває стратегії модернізації та удосконалення інвестиційної діяльності підприємства;
- допомагає підтримувати фінансовий баланс підприємства під час реалізації інвестиційних проєктів [11, с. 20].

Оцінка ефективності інвестиційної діяльності є невід’ємною складовою стратегічного управління підприємствами. В умовах постійної динаміки глобальних ринків, змін в технологічних та соціокультурних тенденціях, а також впливу економічних та політичних факторів, визначення ефективності інвестицій набуває особливого значення для досягнення конкурентних переваг та забезпечення сталого розвитку. Різноманітність підходів та методів оцінки відображає складність завдання та багатогранність факторів, які впливають на результати інвестиційної діяльності. В цьому контексті, ретельний аналіз підходів до оцінки ефективності інвестиційної діяльності є ключовим для прийняття обґрунтованих рішень та вибору оптимальних стратегій розвитку (рис. 3).

Для оцінки розробленої інвестиційної стратегії використовуються різні критерії, які включають: відповідність загальній стратегії розвитку підприємства за цілями, етапами та строками виконання; внутрішня узгодженість між цілями, напрямками та послідовністю реалізації інвестиційної політики;

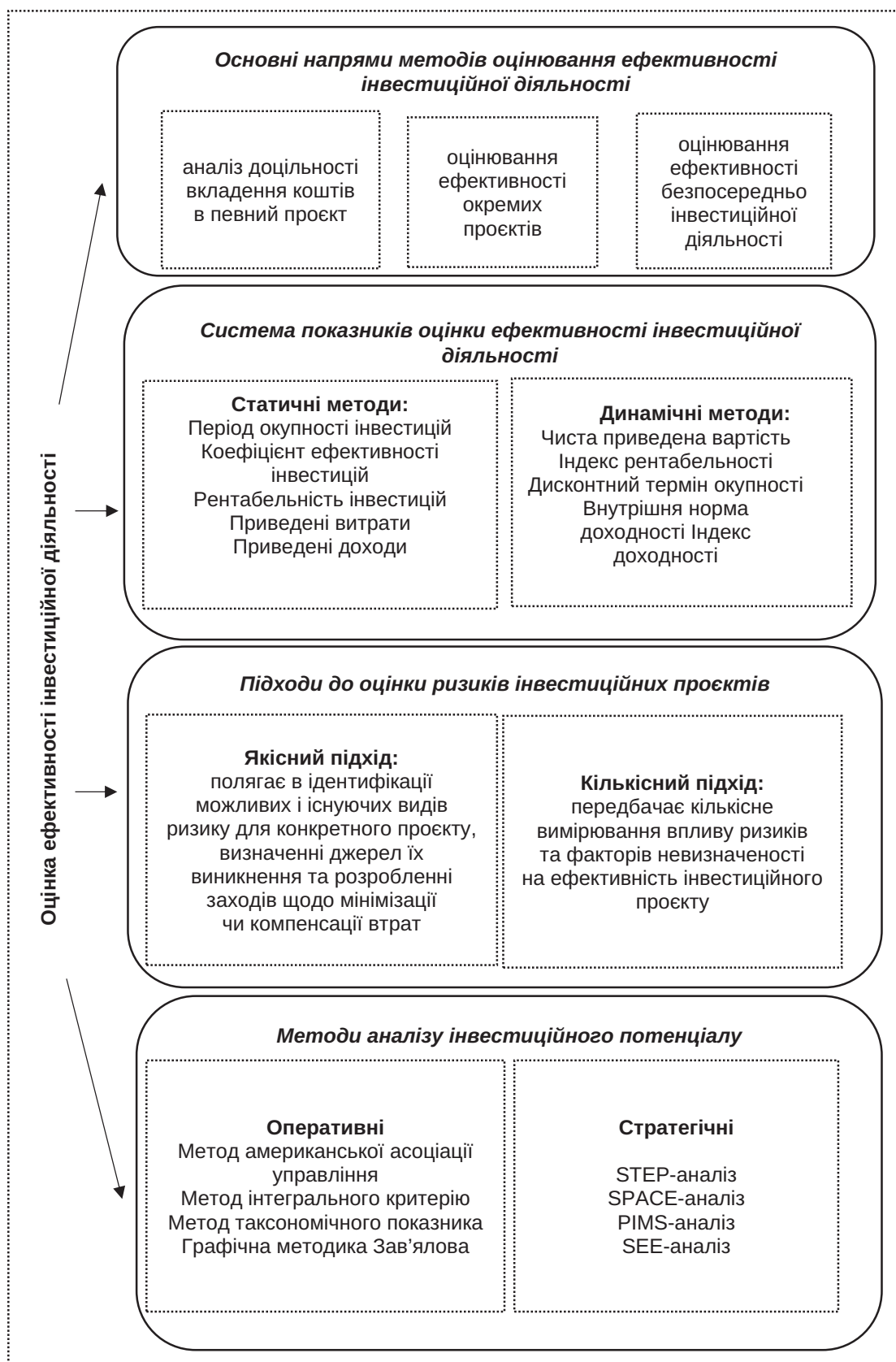

Рис. 3. Підходи до оцінки ефективності інвестиційної діяльності

Джерело: розроблено автором за даними [3; 7; 9; 12]

відповідність зовнішньому середовищу (інвестиційному клімату, розвитку країни); можливість реалізації з урахуванням наявних ресурсів (кадрових, фінансових, технологічних і сировинних); прийнятність рівня інвестиційних ризиків; а також виробнича, фінансова і соціальна результативність [4, с. 215].

Таким чином, в процесі оцінки ефективності реалізації інвестиційних стратегій з метою досягнення цілей, цілеспрямованого та обґрунтованого підходу до інвестування, важливо:

- враховувати інтереси всіх учасників інвестиційного процесу, роблячи акцент на різноманітність стейкхолдерів, які приймають участь у інвестуванні;

- враховувати цілі та стратегічні плани учасників інвестиційного процесу, що дозволяє визначити співвідношення між інтересами всіх сторін;

- аналізувати як основні, так і додаткові позитивні ефекти, що виникають в результаті інвестування, враховуючи ширший спектр впливу на різні аспекти діяльності;

- враховувати часовий аспект за допомогою динамічних моделей та методу дисконтування, що дозволяє оцінити вартість інвестицій в майбутньому, відображаючи вплив зміни часового фактора;

- підтримувати обґрунтоване ухвалення управлінських рішень, що базуються на аналізі факторів інвестування, які впливають на внутрішнє та зовнішнє середовище [10].

Таким чином, оцінювання ефективності реалізації інвестиційних стратегій в умовах неомодернізаційних змін є одним із ключових інструментів для підприємств у пошуку оптимальних рішень та забезпеченні стійкого розвитку. Цей процес повинен передбачати аналіз і врахування різноманітних внутрішніх та зовнішніх чинників, які впливають на успішну реалізацію стратегій в умовах змін, що надає можливість комплексно оцінити ефективність інвестицій та визначити підходи, що дозволяють адаптувати підприємство до нових реалій і використовувати їх переваги. Такий підхід забезпечує гнучкість, конкурентоспроможність та сталість в діяльності підприємств, допомагаючи їм виробляти збалансовані стратегії, що враховують динамічність змін економічного ландшафту.

Висновки з проведеного дослідження.

В умовах постійних трансформацій економіки та бізнес-середовища, успішна реалізація інвестиційних стратегій вимагає уваги до різноманітних аспектів та взаємозв'язків. Враховуючи складність і динаміку сучасного економічного середовища, важливо визнати, що ефективність інвестиційних стратегій вимагає ретельної оцінки та узгодження зі стратегічними цілями підприємства. При оцінюванні ефективності інвестиційних стратегій слід враховувати не лише фінансові результати, а й вплив на організаційну структуру, технологічні

процеси, зовнішні відносини та соціальну складову. Методичне забезпечення повинно надавати інструменти для комплексного аналізу, враховуючи позитивні та негативні наслідки впровадження інвестиційних рішень. Оцінювання ефективності інвестиційних стратегій в умовах неомодернізаційних змін повинно передбачати постійний моніторинг і коригування стратегічних напрямків. Гнучкість та адаптивність стають важливими якостями, що дозволяють підприємствам реагувати на невизначеність та нововведення, що супроводжують процес неомодернізації.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ареф'єва О.В., Сафонік Н.П., Кривенко Є.А. Фактори інноваційного розвитку системи матеріально-технічного забезпечення підприємства в умовах неотехнологічного відновлення. *Modern Economics*. 2021. № 30(2021). С. 13–20. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V30\(2021\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V30(2021)-02)
2. Галько Л.Р. Інвестиційна діяльність підприємства: стратегія і тактика управління. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 31. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-63>
3. Гулик Т.В., Горб Є.Ю. Методи оцінки ефективності інвестиційних проєктів з урахуванням ризиків в умовах невизначеності. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. Том 31 (70). № 6. С. 99–106.
4. Гуртов О.І. Інвестиційна стратегія підприємства: принципи, методи та етапи розробки. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія «Економічні науки»*. 2021. № 2. Т. 2. С. 212–226.
5. Дослідження стану бізнесу в Україні. URL: https://business.diia.gov.ua/uploads/6/30910-doslidzenna_stanu_ta_potreb_biznesu_za_rik_povnomasstabnoi_vijni.pdf
6. Індекс інвестиційної привабливості України / Європейська Бізнес Асоціація. URL: https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/EBA-InvestIndex_2H-2022_UA.pdf
7. Кавецький В.В. Методичні підходи до оцінювання ефективності інвестицій в окремі групи стейкхолдерів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 1. С. 27–33.
8. Маковоз О.С., Крайня Д.Р., Обуховський О.В. Фактори інвестиційної стратегії в системі підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. Випуск 5 (32). С. 70–75.
9. Підгородецька В.М. Моделювання оцінки ефективності інвестиційних проєктів. URL: <http://ap.khnu.km.ua/articles/files/Mathematics/Applied%20Math/2009/04%20Modeling%20evaluation%20of%20efficiency%20of%20investment%20projects.pdf>
10. Сігаєва Т.Є. Методичний підхід до визначення економічної ефективності інвестиційних проєктів. *Бізнес Інформ*. 2015. Випуск 5 (32). С. 153–157. URL: https://business-inform.net/pdf/2015/9_0/153_157.pdf
11. Скотнікова Л.П., Уримова І.В. Роль інвестиційної стратегії у розвитку підприємства.

Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Економічні науки. 2018. № 19(1295). С. 19–22.

12. Фрум О., Левченко М. Об'єктна система оцінки результатів інвестиційної діяльності підприємств за стадіями життєвого циклу проєктів. *Modeling the development of the economic systems*. 2022. № 2. С. 109–114. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-4-14>

13. Вовк О.М. Формування інноваційного потенціалу підприємств в умовах цифровізації регіональних економічних систем. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2022. Том 21. Вип. 3 (52). С. 65–79. DOI: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.3\(52\).275784](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.3(52).275784)

14. Вовк О.М. Детермінанти модернізації підприємств інфраструктурної сфери: теорія, методологія, практика. Київ, ФОП Маслаков, 2020. 480 с.

REFERENCES:

1. Aref'ieva, O. V., Safonik, N. P., & Kryvenko, Ye. A. (2021) Faktory innovatsiinoho rozvytku systemy materialno-tekhnichnoho zabezpechennia pidpriemstva v umovakh neotekhnolohichnoho vidnovlennia [Factors of innovative development of the enterprise's material and technical support system in conditions of neo-technological recovery]. *Modern Economics*, vol. 30(2021), pp. 13–20. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V30\(2021\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V30(2021)-02)

2. Halko, L.R. (2021) Investytsiina diialnist pidpriemstva: stratehiia i taktyka upravlinnia [Investment activity of the enterprise: management strategy and tactics]. *Economy and society*, vol. 31. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-63>

3. Hulyk, T.V., & Horb, Ye.Iu. (2020) Metody otsinky efektyvnosti investytsiinykh proiektiv z urakhuvanniam ryzykiv v umovakh nevyznachenosti [Methods of evaluating the effectiveness of investment projects taking into account risks in conditions of uncertainty]. *Scientific notes of TNU named after V. I. Vernadskyi. Series: Economics and management*, vol. 31 (70), no. 6, pp. 99–106.

4. Hutorov, O.I. (2021) Investytsiina stratehiia pidpriemstva: pryntsyphu, metody ta etapy rozrobky [Investment strategy of the enterprise: principles, methods and stages of development]. *Bulletin of the KHNAU named after V.V. Dokuchaeva Series "Economic Sciences"*, vol. 2, no. 2, pp. 212–226.

5. Doslidzhennia stanu biznesu v Ukraini [Study of the state of business in Ukraine]. Available at: https://business.diia.gov.ua/uploads/6/30910-doslidzenna_stanu_ta_potreb_biznesu_za_rik_povnomasstabnoi_vijni.pdf

6. Indeks investytsiinoi pryvabyvosti Ukrainy [Investment attractiveness index of Ukraine].

European Business Association. Available at: https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/EBA-InvestIndex_2H-2022_UA.pdf

7. Kavetskyi, V.V. (2022) Metodychni pidkhody do otsiniuvannia efektyvnosti investytsii v okremi hrupy steikkholderiv [Methodical approaches to evaluating the effectiveness of investments in individual groups of stakeholders]. *Investments: practice and experience*, vol. 1, pp. 27–33.

8. Makovoz, O.S., Krainia, D.R., & Obukhovskiy, O.V. (2021) Faktory investytsiinoi stratehii v systemi pidvyshchennia konkurentospromozhnosti pidpriemstva [Factors of the investment strategy in the system of increasing the competitiveness of the enterprise]. *Eastern Europe: Economy, Business and Management*, vol. 5 (32), pp. 70–75.

9. Pidhorodetska, V. M. Modeliuvannia otsinky efektyvnosti investytsiinykh proektiv [Modeling of investment project efficiency evaluation]. Available at: <http://ap.khnu.km.ua/articles/files/Mathematics/Applied%20Math/2009/04%20Modeling%20evaluation%20of%20efficiency%20of%20investment%20projects.pdf>

10. Sihaieva, T.Ye. (2015) Metodychnyi pidkhid do vyznachennia ekonomichnoi efektyvnosti investytsiinykh proektiv [Methodical approach to determining the economic efficiency of investment projects]. *Business Inform*, vol. 5 (32), pp. 153–157. Available at: https://business-inform.net/pdf/2015/9_0/153_157.pdf

11. Skotnikova, L.P., & Uhrimova, I.V. (2018) Rol investytsiinoi stratehii u rozvytku pidpriemstva [The role of investment strategy in enterprise development]. *Bulletin of NTU "KhPI". Series: Economic Sciences*, vol. 19(1295), pp. 19–22.

12. Frum, O., & Levchenko, M. (2022) Obiektna systema otsinky rezultativ investytsiinoi diialnosti pidpriemstv za stadiamy zhyttievoho tsykladu proektiv [Object system for evaluating the results of investment activities of enterprises by stages of the life cycle of projects]. *Modeling the development of the economic systems*, vol. 2, pp. 109–114. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-4-14>

13. Vovk, O.M. (2022) Formuvannia innovatsiinoho potentsialu pidpriemstv v umovakh tsyfrovizatsii rehionalnykh ekonomichnykh system [Formation of innovative potential of enterprises in conditions of digitalization of regional economic systems]. *Market economy: modern management theory and practice*, vol. 21, no. 3 (52), pp. 65–79. DOI: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.3\(52\).275784](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.3(52).275784)

14. Vovk, O.M. (2020) Determinanty modernizatsii pidpriemstv infrastrukturnoi sfery: teoriia, metodolohiia, praktyka [Determinants of modernization of infrastructure enterprises: theory, methodology, practice]. Kyiv, FOP Maslakov, 480 p.